

BİREYSEL KARIYER PLANLAMA

Prof. Dr. Yasemin ÖZDEMİR

Özdemir, Y. (2019) “Kariyer Geliştirme-Ders Notları”, Sakarya Yayıncılık, Sakarya.

BİREYSEL KARİYER PLANLAMA

- ▶ **Birey** açısından bireyin kendi mesleki gelişimini planlaması
- ▶ Kişisel yeteneklerin gelecekte kullanılması için bireyin kendini ve çevresini dikkate alarak, kariyer hedefleri belirlemesi ve bu hedeflere ulaştıracak faaliyetlerin düzenlenmesi çabası
- ▶ Bireyin bilinçli bir şekilde uzun dönemli olarak iş yaşamını değerlediği ve kendi bilgi, beceri, ilgi, değer yargısı, güçlü ve zayıf yönlerini değerlemesi ve organizasyon içi-dışı kariyer olanaklarını tanıdığı, kendisine kısa, orta ve uzun dönemli hedefler saptamasını içeren bir süreç

(BİREYSEL) KARIYER PLANLAMA SÜRECİ

- Meslek seçimi
- Örgüt seçimi
- İş atamalarının seçimi
- Kendini geliştirme

?

KARİYER PLANLAMASINDA BİREYSEL BOYUT

- ▶ Özdeğerleme (SWOT Analizi)
- ▶ Kariyer Amaçlarının Belirlenmesi
- ▶ Kariyer Yollarının Tespiti
- ▶ Kariyer Planlarının Yapılması ve Uygulama
- ▶ Geri Bildirim

KARİYER SEÇİMİNİ/PLANLAMASINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

- ▶ İçsel faktörler
 - ▶ Dışsal faktörler
-
- Several white lines of varying lengths and angles are positioned in the bottom right corner of the slide, creating a modern, abstract graphic element.

KARİYER SEÇİMİNİ/PLANLAMASINI ETKİLEYEN DIŞ FAKTÖRLER

- ▶ Sosyal faktörler ve sosyal ortalama
- ▶ Psikolojik çevre
- ▶ Yasal faktörler
- ▶ Ekonomik faktörler
- ▶ Eğitim kurumlarının etkileri
- ▶ Toplumsal etkiler
- ▶

KARİYER SEÇİMİNİ/PLANLAMASINI ETKİLEYEN İÇ FAKTÖRLER

- ▶ Kendini tanıma
- ▶ İlgi alanları
- ▶ Mesleki değer,
- ▶ Psikolojik ihtiyaçlar
- ▶ Mesleki olgunluk
- ▶ Kişinin karar verme stratejileri
- ▶ Özyeterlilik
- ▶ Değerlerin gelişimi
- ▶ Cinsiyet
- ▶ Kişinin sosyal artyetişimi
- ▶ **Kişisel özellikler (bilgi, beceri, yetenek, yetkinlik)!!!**
- ▶ **Zeka !!!**
- ▶ **Kişilik /ve gelişimi !!!**

KARİYER PLANLAMASINDA;

«Hangi işlerde teorik bilgilere, becerilere, yetenek ve yetkinliklere ihtiyaç var?» sorusuna yanıt verilmelidir.

KİŞİSEL ÖZELLİKLER

► **Bilgi**

Bir konu hakkındaki bilgi düzeyi

Uygulanabilecek ve gerçeklere dayalı bilgiler bütünü

► **Beceri**

Bir işi doğru bir şekilde yerine getirebilmek için gerekli olan ve pratik yaparak geliştirmeye açık olan, ölçülebilir ve gözlemlenebilir özellikler

Teknik ve ince beceriler?

► **Yetenek**

Kişinin bir konu ile ilgili, deneyim ve pratikten bağımsız, doğuştan getirdiği kabiliyet, potansiyel

► **Yetkinlik**

Bir işteki performansın en önemli unsurlarından biri

Hedeflerimizi ile doğrudan ilgili ve bu hedeflerle anlam kazanan bir özellik

ZEKA

- ▶ İnsanın düşünme, akıl yürütme, objektif gerçekleri algılama, yargılama ve sonuç çıkarma yeteneklerinin tamamı, anlak, dirayet, zeyreklik, feraset (TDK, 2021)
- ▶ Deneyim, öğrenme ve çevresel faktörlerle şekilleniyor.
- ▶ Zamanla ele alınan farklı türleri var.

Sözel, mantıksal, sosyal

????

ZEKA TÜRLERİ

- ▶ **Spearman (1904)**

Genel Zeka

- ▶ **Thurstone (1938)**

Uzamsal yetenek, Algılama hızı, Bellek, Sayısal yetenek, Sözel anlama, Akıl yürütme, Kelime Akıcılığı

- ▶ **Gardner (1983)**

Müziksel ritmik, Mantıksal matematiksel, Sözel dilsel, Doğa varoluş, Kişilerarası sosyal, Kişisel içsel, Uzaysal konum, Bedensel kinestetik.

- ▶ **Sternberg (1997)**

Analitik, yaratıcı, pratik

Duygusal zeka?

KİŞİLİK

- ▶ Mizaç, huy, karakter ???
- ▶ Bir kimseye özgü belirgin özellik, manevi ve ruhsal niteliklerinin bütünü, şahsiyet (TDK, 2021)
- ▶ Bir insanın doğuştan getirdiği özelliklerin ve çevreyle ilişkileri sırasında kazandığı davranışların bütünü
- ▶ Çevre ve genetik etkili

KİŞİLİK TİPOLOJİLERİ

- ▶ **A ve B kişilik Tipleri**

- ▶ **Beş Faktör Kişilik Kuramı**

Dışadönüklük

Yumuşak başlılık/Uyumluluk

Duygusal denge/Duygusal tutarlılık/Nevrotiklik

Deneyime açıklık/Gelişime açıklık

Sorumluluk/Özdenetim

- ▶ **Holland'ın Mesleki Kişilik Kuramı**

BECERİLER

- ▶ Teknik beceriler
- ▶ İnce Beceriler

TEKNİK BECERİLER

- ▶ Genellikle araçların, ekipmanların veya yazılımların kullanımı gibi belirli görevlere ve süreçlere odaklanır.
- ▶ Uzmanlaşmak için geliştirilmelidir.
- ▶ Eğitim ve deneyimle öğrenilir ve geliştirilir.
- ▶ Teknik beceriler
- ▶ Sizi iş görüşmesine davet ettiren ve görüşmede kolay bir şekilde ispatlayabildiğiniz becerilerdir.
- ▶ ?????

ÖRNEĞİN;

- ▶ Yazılımcı için programlama dilleri gibi.
- ▶ ??

İNCE BECERİLER

- ▶ *İstihdam edilebilirlik becerileri olarak da adlandırılıyor.*

İstihdam edilebilirlik, gerektiği zaman yeni bir iş bulma ya da arzuladığı işi alma kapasitesini de içermektedir. (Rothwell ve Arnold, 2007; Fugate vd., 2004; Hogan vd, 2013). İ

- ▶ *Teknik olmayan, Davranışsal, Sosyal, Jenerik, Genel, Yumuşak*

- ▶ *Ölçülmesi zor olan*
- ▶ *Kanıtlanması zaman alabilen*
- ▶ *Herhangi bir işe ya da mesleğe özgü olmayan*
- ▶ *takım çalışması yeteneği,*
- ▶ *sözlü ve yazılı iletişim yeteneği,*
- ▶ *öğrenme arzusu,*
- ▶ *insan ilişkileri becerisi,*
- ▶ *???*

- ▶ Sorularınız?
- ▶ Ekleme istedikleriniz?

İYİ ÇALIŞMALAR